

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6821201918
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6821201918.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti F. I., nar. XX.XX.XXXX, a A. I., nar. XX.XX.XXXX, obidve bytom v D., W. č. XXX/XX, obidve zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov matky D. H., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., W. č. XXX/XX, zastúpenej Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom v Revúcej, Železničná č. 257/19, a otca T. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v A., č. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a o vzájomnom návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Revúca č.k. 4P/56/2021-397 zo dňa 27.06.2022 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Revúca č.k. 4P/56/2021-395 zo dňa 15.07.2022, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia vo výroku o zvýšení výživného (prvý výrok), vo výroku o zročnom výživnom (druhý výrok), vo výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (piaty výrok) p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; ďalej len „C.m.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Revúca sp. zn. 3P/41/2013-535 zo dňa 29.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/57/2015-585 zo dňa 15.03.2016 v časti bežného výživného tak, že otec je povinný platiť zvýšené výživné na maloletú F. I., nar. XX.XX.XXXX v sume 140,- Eur mesačne a na maloletú A. I., nar. XX.XX.XXXX v sume 85,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí od 31.12.2021 (prvý výrok); zameškané (zročné) zvýšené výživné od 31.12.2021 do 31.07.2022 na maloletú F. I., nar. XX.XX.XXXX v sume 281,29 Eur a maloletú A. I., nar. XX.XX.XXXX v sume 210,97 Eur uložil otcovi povinne zaplatiť v lehote 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku tiež k rukám matky maloletých detí (druhý výrok); vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti F. I., nar. XX.XX.XXXX a A. I., nar. XX.XX.XXXX zamietol (tretí výrok); návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti F. I., nar. XX.XX.XXXX a A. I., nar. XX.XX.XXXX zamietol (štvrtý výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (piaty výrok). Opravným uznesením č.k. 4P/56/2021-395 zo dňa 15. júla 2022 súd prvej inštancie opravil svoj prvý výrok v zápisnici o súdnom pojednávaní zo dňa 27.06.2022, v údaji o spisovej značke zmeneného rozsudku Okresného súdu Revúca.

1.2 Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že matka maloletých sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 31.12.2021 v spojení s jeho doplnením dňa 03.01.2022 domáhala zvýšenia výživného na maloletú F. I. zo sumy 100,- Eur na sumu 175,- Eur mesačne a na maloletú A. I. zo sumy 55,- Eur mesačne na sumu 175,- Eur mesačne a to 3 roky späť od 01.12.2018; návrh odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výživného v roku 2015 došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí aj rodičov, keď maloletá A. nastúpila do 1. ročníka základnej školy a maloletá F. do 1. ročníka 8-ročného gymnázia, otec dostal odstupné v práci, poberá výsluhový dôchodok a popritom aj pracuje; na jej strane došlo k poklesu príjmu, keďže jej zomrela matka, ktorú opatrovala; návrh matky na zvýšenie výživného považoval súd prvej inštancie za čiastočne dôvodný; poukázal na to, že naposledy bola výška výživného určená rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 3P/41/2013 zo dňa 29.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/57/2015 zo dňa 15.03.2016, právoplatným dňa 06.04.2016, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletej F. I. zvýšeným výživným v sume 90,- Eur mesačne, počnúc dňom 02.09.2013 a v sume 100,- Eur mesačne, počnúc dňom 01.09.2014, a na výživu maloletej A. I. zvýšeným výživným v sume 55,- Eur mesačne, počnúc dňom 01.09.2014; súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, ako aj na strane ich rodičov; obe maloleté sú v súčasnosti o 7 rokov staršie, maloletá F. je žiačkou 4. ročníka 8-ročného gymnázia v Revúcej a maloletá A. je žiačkou 4. ročníka základnej školy v Jelšave; za 7 rokov matke vznikli a pribudli nielen výdavky spojené s plnením školských povinností maloletých detí, ale aj výdavky spojené s ich voľnočasovými aktivitami, ktorých výšku a úhradu matka preukázala aj listinnými dôkazmi; obidve maloleté navštevujú základnú umeleckú školu, hru na klavír, tanečný krúžok a maloletá A. aj literárno-dramatický odbor v Revúcej; matka preukázala aj ďalšie pravidelné výdavky na školské pomôcky, školské obedy a pravidelné výdavky na cestovné do školy pre maloletú F. a tiež cestovné do Revúcej pre maloletú A. do ZUŠ na literárno-dramatický odbor, aj nepravidelné výdavky spojené s kúpou mobilných telefónov pre maloleté, či notebooku pre maloletú F., alebo s účasťou maloletých detí na školských výletoch (lyžiarsky výcvik pre maloletú F., škola v prírode a koncoročný výlet pre maloletú A.); matka ďalej špecifikovala výdavky na bývanie, ošatenie, stravu, hygienu a kozmetiku; k tvrdenému výdavku matky na zubný strojček pre maloletú F. v sume cca 800,- Eur súd prvej inštancie poznamenal, že zubné strojčky a s tým súvisiaca pravidelná návšteva stomatológa sú vo väčšej časti preplácané VŠZP, preto matke nič nebránilo minimálne maloletej F. za tým účelom zmeniť zdravotnú poisťovňu, a takýto úkon naplánovať hoci aj neskôr; súd prvej inštancie poukázal aj na to, že matka nespochybnila tvrdenie otca, že na začiatku školského roka maloletej A. zakupuje školské pomôcky aj oblečenie, stravu, darčeky (napr. školskú tašku), keďže maloletá A. na rozdiel od maloletej F., domácnosť otca pravidelne navštevuje a s jeho súčasnou rodinou trávi čas počas víkendov, školských prázdnin a cestuje s nimi na výlety; maloletá F. o styk s otcom nejaví žiadny záujem a s otcom a s jeho rodinou sa odmieta stretávať; od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k zmene pomerov aj na strane otca, ktorý v roku 2013 dosahoval výšku príjmu 1 092,71 Eur, v roku 2014 výšku 1 144,06 Eur a jeho nevyhnutné výdavky predstavovali sumu 838,45 Eur; otec mal v tom čase 5 vyživovacích povinností, a to k plnoletému H., ktorý bol zverený do jeho osobnej starostlivosti a ďalšie dve vyživovacie povinnosti na maloletých synov E. a D. P. v súhrnnej výške 99,58 Eur mesačne; otec žil v spoločnej domácnosti s družkou E.. E. T., ktorá bola zamestnaná a jej priemerný mesačný príjem dosahoval sumu 497,34 Eur; v súčasnosti priemerný čistý príjem otca zo závislej činnosti za kalendárny rok 2021 predstavoval sumu 633,11 Eur a výsluhový dôchodok od 01/2021 do 06/2021 sumu 910,89 Eur a od 07/2021 do 12/2021 sumu 929,09 Eur; v marci 2022 bol z organizačných dôvodov s otcom ukončený pracovný pomer, avšak bolo mu vyplatené odstupné v sume 2 410,50 Eur (v hrubom); aktuálne otec okrem výsluhového dôchodku v sume 929,09 Eur poberá tiež dávku v nezamestnanosti v sume 551,70 Eur mesačne, t.j. spolu je príjem otca 1 480,79 Eur; súčasný príjem partnerky otca predstavuje rodičovský príspevok v sume 383,80 Eur a rodinné prídavky na ich spoločného maloletého syna M., ktorý je autista a ťažko zdravotne postihnutý; k synovi H. otcovi zanikla vyživovacia povinnosť, naďalej mu však trvá vyživovacia k plnoletým synom E. a D. P. (v súhrnnej výške 99,58 Eur); od posledného rozhodnutia o výživnom došlo i k zmene pomerov na strane matky, ktorá v čase posledného rozhodnutia disponovala iba príjmom v podobe invalidného dôchodku, prídavkov na maloleté deti a príspevku na opatrovanie v sume 287,06 Eur; od 12.11.2021 je matka vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a jej príjem aktuálne tvorí invalidný dôchodok v sume 144,50 Eur, prídavky na deti v sume 51,76 Eur a výživné v sume 155,- Eur, t.j. celkovo 351,26 Eur; na jednej strane matke zanikol nárok na príspevok na opatrovanie (476,74 Eur) v dôsledku úmrtia starej matky maloletých detí dňa 28.09.2021, avšak matka aj napriek svojim zdravotným problémom s chrbticou má v Revúcej možnosť reálne sa zamestnať formou sedavého zamestnania, či práce z domu, a dosahovať pravidelný príjem; súd prvej inštancie skonštatoval, že je potrebné, aby si matka uvedomila,

že pravidelné mesačné výdavky na maloleté deti ako aj jej vlastné výdavky, nebude schopná dlhodobo uhrádzať z príjmu z predaja nehnuteľnosti v sume 16 000,- Eur, keďže ako sama na pojednávaní uviedla, od septembra 2021 má z tejto sumy niečo viac ako 5 000,- Eur a bez svojho pravidelného príjmu zo závislej činnosti sama vystavuje maloleté deti stavu núdze.

1.3 Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie okrem príjmových pomerov obidvoch rodičov zisťoval ich celkovú majetkovú situáciu a predmetom dokazovania boli aj pasíva; súd prvej inštancie poukázal na to, že každé dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom životná úroveň maloletých detí F. a A. I. a ich starších nevlastných bratov, plnoletých detí E. a D. P., by mala byť totožná so životnou úrovňou ich (spoločného) otca; s poukazom na to je nevyhnutné ponechať priestor aj na možné zvýšenie výživného na tieto plnoleté deti, ktoré disponujú návrhovým oprávnením a môžu sa domáhať zvýšenia roky nezvyšovaného výživného; čo sa týka maloletého M., tento je zdravotne znevýhodnenou osobou a ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím vyžaduje celodennú starostlivosť a sprievod, kde odôvodnené výdavky na takéto dieťa sú neporovnateľne vyššie, ako deklaroval otec v priebehu konania; uvedené bolo preukázané listinnými dokladmi predloženými matkou zo sociálnych sietí, z ktorých je zrejme nielen, že otec pre množstvo najazdených kilometrov z dôvodu pravidelných ciest na trase A. - H. - A. (130 km), ktoré s manželkou absolvujú v súvislosti s terapiami so synom M. dvakrát do týždňa, sa snaží zarobiť peniaze aj odvozom ľudí na tejto trase, a pokiaľ možno aj predať staršie motorové vozidlo, kým má nejakú hodnotu, ale aj to, že maloletý M. je autista, nerozpráva a obidvaja jeho rodičia sa snažia prostredníctvom rôznych zbierok, či solidarity zo strany svojich kolegov a známych získať peniaze na lieky, pomôcky a spoplatnené terapie, ktoré nie sú hradené štátom; čo sa týka majetkových pomerov rodičov, v čase posledného rozhodnutia o výživnom bol otec rovnako ako v súčasnosti vlastníkom rodinného domu v katastrálnom území A. a on a členovia jeho domácnosti mali k dispozícii na užívanie 3 osobné motorové vozidlá a dva motocykle, čomu je tak aj v súčasnosti; otec začiatkom roka 2019 dostal odstupné z predchádzajúceho zamestnania, ktoré použil na rekonštrukciu svojho domu z dôvodu, že mu zatekala strecha a opadávala omietka; v čase posledného rozhodnutia o výživnom bola matka podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu súp. č. XXX v katastrálnom území D., vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X k celku, vedenom na LV č. XXX a v súčasnosti matka ako jediná dedička po svojej nebohej matke nadobudla do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti, okrem iných aj rodinný dom súp. č. XXX v k.ú. D., vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X, vedený na LV č. XXX a v celosti tiež nadobudla nehnuteľnosti v k.ú. D., vedené na LV č. XXX (vrátane ďalšieho rodinného domu); v septembri 2021 matka predala starorodičovský rodinný dom za sumu 16.000,- Eur.

1.4 Súd prvej inštancie pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov obidvoch rodičov nebral do úvahy výdavky rodičov, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť; na strane otca súd prvej inštancie nezohľadnil náklady na domácnosť, stravu a výdavky na M. v plnej výške, na úhrade ktorých je tiež povinná sa podieľať aj jeho manželka a matka maloletého dieťaťa, ktorá disponuje svojím vlastným príjmom z rodičovského príspevku a žije spolu s otcom a ich synom v spoločnej domácnosti; na strane matky súd prvej inštancie nezohľadnil výdavky na stravu, drogériu a šaty v plnej výške, keďže tieto zahŕňajú aj vlastné výdavky matky, ktoré si je povinná hradiť z vlastného príjmu; súd prvej inštancie nezohľadnil ani všetky náklady spojené s krúžkami maloletých, keďže každé z detí má viac ako jeden spoplatnený krúžok, s ktorým sú spojené ďalšie pravidelné, či nepravidelné výdavky a každé z detí sa zúčastňuje aj nepovinných školských výletov, s ktorými sú spojené ďalšie poplatky, ktoré matka premieta do výživného; súd prvej inštancie skonštatoval, že všestranný rozvoj maloletých detí ako aj ich záujmovú činnosť možno rozvíjať aj inými a nespoplatnenými voľnočasovými aktivitami a v neposlednom rade by maloleté deti mali mať v týždni aj voľno.

1.5 S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie zvýšil výživné na sumu 140,- Eur mesačne na maloletú Ninu a na sumu 85,- Eur mesačne na maloletú A. počnúc dňom podania návrhu; z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie zamietol aj vzájomný návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti; súd prvej inštancie na strane matky nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné priznať zvýšené výživné na maloleté 3 roky späť od podania návrhu a v tejto časti návrh matky zamietol; súčasne vyslovil, že došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Revúca sp. zn. 3P/41/2013 zo dňa 29.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CoP/57/2015 zo dňa 15.03.2016, ktorým bolo naposledy rozhodnuté o výživnom na maloleté.

1.6 Určením počiatku plnenia zvýšeného výživného počnúc dňom začatia súdneho konania vzniklo otcovi ku dňu rozhodnutia súdu, t.j. za obdobie od 31.12.2021 do 31.07.2022 zameškané výživné na

maloletú F. v sume 281,29 Eur (7 mesiacov x 40,- Eur, t.j. suma, o ktorú bolo výživné zvýšené a pomerná časť mesiaca december 2021 - 1,29 Eur), a na maloletú A. v sume 210,97 Eur (7 mesiacov x 30,- Eur, t.j. suma, o ktorú bolo výživné zvýšené a pomerná časť mesiaca december 2021 - 0,97 Eur, ktoré zameškané výživné je otec povinný zaplatiť do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám matky maloletých detí.

1.7 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a § 121 C.m.p.; o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p. a s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením podala matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 10.08.2022 (č.l. 410-413 spisu); rozsudok napadla vo výroku o výživnom (prvý výrok), vo výroku o zročnom výživnom (druhý výrok), vo výroku o zamietnutí návrhu matky vo zvyšnej časti (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (piaty výrok), pričom uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ C.s.p. a podľa § 62 ods. 1 C.m.p.; matka poukázala na to, že od poslednej úpravy výživného sú obe maloleté staršie o 7 rokov a došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania; maloletá F. je žiačkou 4. ročníka 8-ročného gymnázia v Revúcej a maloletá A. je žiačkou 4. ročníka základnej školy v Jelšave; od septembra 2022 maloletá A. prejde na 2. stupeň základnej školy a maloletá F. prejde do druhej polovice v rámci 8-ročného gymnázia, t.j. ako keby nastúpila do 1. ročníka na strednej škole, čím sa na obdobie 4 rokov, ak nedôjde k inej zmene pomerov, zastabilizuje suma súdom určeného výživného; od poslednej úpravy výživného došlo k nárastu výdavkov na obe maloleté deti, ktoré sú aktívne aj čo sa týka ich záujmovej mimoškolskej činnosti, resp. záujmovej činnosti v rámci škôl, keďže navštevujú spoplatnené krúžky, a to základnú umeleckú školu, hru na klavír, tanečný krúžok v Revúcej a maloletá A. aj literárno-dramatický odbor v Revúcej; maloleté sa zúčastňujú školských výletov, prípadne im vznikajú mimoriadne výdavky s nákupom mobilných telefónov, notebooku, lyžiarskeho výcviku, školy v prírode, návštevy na venček, ako aj so zdravotným stavom, napr. strojček na zuby, mastičky na akné pre maloletú F.; matka sa nestotožnila s tým, že súd prvej inštancie nezohľadnil všetky náklady spojené s krúžkami maloletých s odôvodnením, že by mali mať v týždni aj voľno, prípadne by mali rozvíjať svoju záujmovú činnosť inými nespoplatnenými voľnočasovými aktivitami; jedná sa o záujmové krúžky, v ktorých maloleté deti dosahujú výborné výsledky, k čomu matka predložila viaceré diplomy a ocenenia; súd prvej inštancie v tomto smere nezistil názor oboch maloletých detí, či ich táto záujmová činnosť baví, prípadne aké sú ich ciele v rámci týchto aktivít do budúcnosti; tvrdenie súdu, že deti by sa mali venovať iným nespoplatneným aktivitám, nemá oporu v žiadnom vykonanom dokazovaní, o aké konkrétne aktivity by sa malo u maloletých detí jednať; aj čo sa týka školských výletov, maloletým deťom nemožno upierať možnosť sa na nich zúčastniť ak samé chcú, keď navyše otec nemá problém s uhrádzaním výdavkov súvisiacich so školou; ďalej matka poukázala na to, že aj keď v súčasnej dobe otec poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 551,70 Eur mesačne, tento bol spôsobilý nájsť si prácu, v ktorej v priemere dosahoval za rok 2021 vyššiu sumu a to 633,11 Eur mesačne (o 80,- Eur viac), ktorá by vykompenzovala nárok maloletých na výživné; súd prvej inštancie sumu vyplatenú otcovi ako odstupné vo výške cca 2 000,- Eur v čistom nepripočítal k celkovému zárobku otca, čo by znamenalo navýšenie jeho príjmu minimálne o sumu cca 166,- Eur mesačne (2 000/12); začiatkom roka 2019 otec dostal odstupné z predchádzajúceho zamestnania vo výške minimálne 20 000,- Eur, kde súd prvej inštancie neskúmal, na aký konkrétny účel bola táto suma vynaložená a uspokojil sa s tvrdením otca, že bola použitá na rekonštrukciu domu; oproti naposledy upravenej vyživovacej povinnosti zo strany otca na maloleté deti nastal pokles príjmu matky maloletých detí, čo bolo potrebné pomerovať zvýšením výživného na maloleté deti; matka nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že je nevyhnutné ponechať priestor na možné zvýšenie výživného na iné plnoleté deti otca, ktorý neodráža skutkový stav zistený v čase vyhlásenia rozsudku v tejto veci, čím nebolo rešpektované ustanovenie § 217 ods. 1 C.s.p.; je neprípustné, aby sa otcovi ponechával voľný priestor na možné budúce zvyšovanie výživného na jeho plnoleté deti, ktoré ani nemusí nastať; s poukazom na uvedené matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku zmenil tak, že otca maloletých detí zaviazal platiť zvýšené výživné na maloletú F. vo výške 200,- Eur a na maloletú A. vo výške 150,- Eur mesačne, resp. aspoň vo výške 160,- Eur na maloletú F. a vo výške 110,- Eur na maloletú A. a zároveň zmení aj druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie a rozhodne o správnej

výške zameškaného výživného; vo vzťahu k trovám konania považovala matka za odôvodnenú aplikáciu ustanovenia § 55 C.m.p., podľa ktorého sud môže náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé; za tieto okolnosti považuje matka jej nevedomosť a neskúsenosť ako aj presvedčovacie schopnosti otca, že si nepodala návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti už skôr, kedy už minimálne v roku 2019 došlo k zmene pomerov u oboch maloletých detí ako aj otca, ktorý ukončil služobný pomer a obdržal odstupné vo výške minimálne 20 000,- Eur a mohol aj sám od seba prispievať nad rámec súdom určeného výživného; matka nepodala odvolanie voči nepriznanému zvýšenému výživnému na maloleté deti 3 roky spätne pred podaním návrhu a aj preto by bolo spravodlivé priznať matke náhradu trov prvoinštančného konania voči otcovi; s poukazom na uvedené skutočnosti žiada aj náhradu trov odvolacieho konania.

2.2 Otec vo vyjadrení zo dňa 15.08.2022 (č.l. 421 spisu) k odvolaniu matky uviedol, že matka maloletých v živote nikde nepracovala a chce vyššie výživné a to i napriek predmetnému záveru súdu prvej inštancie, ku ktorému došiel precíznym dokazovaním; matka za predaj domu dostala 16 000,- Eur, no ani to jej nestačí; otec má ťažko zdravotne postihnuté dieťa (má najťažší stupeň autizmu), pre ktoré sa musí odsťahovať na východ Slovenska, nakoľko tam bude navštevovať špeciálnu materskú škôlku a má výdavky s prenájmom bytu a s touto škôlkou; poukázal na to, že prácu si na rozdiel od matky zháňa, avšak zatiaľ sa mu to nepodarilo, dávka v nezamestnanosti mu už v septembri končí a teda nevie z čoho bude predmetný prenájom a škôlku platiť; matka mala prácu na výber, no ani jednu si nevybrala, nakoľko nemá záujem pracovať; s poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

2.3 Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky zo dňa 24.08.2023 (č.l. 424 spisu) navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pričom sa pridržiava svojho vyjadrenia zo dňa 27.06.2022.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

3.1 V prejednávanej veci nevykonali odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. po zohľadnení, že podľa § 65 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom (prvý výrok), vo výroku o zročnom výživnom (druhý výrok), vo výroku o zamietnutí návrhu matky vo zvyšnej časti (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania (piaty výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4 Pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní bol postačujúci skutkový (skutočný) stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní tak nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); odvolací súd preskúmal všetky odvolacie námietky matky ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k zvýšeniu výživného, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. na tieto v celom rozsahu poukazuje; preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na základe vykonaných dôkazov došiel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie

právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na zvýšenie výživného na maloletú F. v sume 140,- Eur mesačne a na maloletú A. v sume 85,- Eur mesačne; odvolacie námietky matky ani ostatný obsah spisu neboli podkladom pre privedenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci; odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.).

4.5 K zmene rozhodnutia o výživnom môže súd v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine pristúpiť len ak sa podstatne menia pomery oprávneného alebo povinného z vyživovacieho vzťahu, oproti pomerom, ktoré boli podkladom rozhodnutia o predchádzajúcej úprave výživného; súd teda v konaní porovnáva pomery účastníkov konania v čase poslednej úpravy výživného a v čase rozhodnutia súdu o návrhu na zvýšenie výživného; súd pri rozhodovaní nepreskúmava vecnú správnosť pôvodného rozhodnutia o výživnom a prihliada len na zmeny, ktoré tu nastali od posledného rozhodnutia; zmenou pomerov sa rozumie výrazná a dlhší čas trvajúca (teda nie dočasná) zmena tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom (napr. také zvýšenie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného rodiča alebo vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného rodiča a podobne); pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov sa vždy musí prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine); pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa v každom prípade použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie príslušného druhu výživného.

4.6 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne); konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade; podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019); pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine); pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania; základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 C.s.p.); výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná; z týchto základných kritérií vychádzal pri rozhodovaní aj odvolací súd v prejednávanej veci.

4.7 Podaným odvolaním napadla matka rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení výživného (prvý výrok), vo výroku o zročnom výživnom (druhý výrok), vo výroku o zamietnutí návrhu matky vo zvyšku (tretí výrok) a vo výroku o trovách konania (piaty výrok); odvolací súd sa zhoduje so súdom prvej inštancie, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného zo strany otca na maloletú F. I. zo sumy výživného 100,- Eur mesačne na sumu 140,- Eur mesačne a na maloletú A. I. zo sumy 55,- Eur mesačne na sumu 85,- Eur mesačne, ktoré zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca a matky; maloleté deti pochádzajú zo vzťahu matky a otca, vyživovacia povinnosť rodičov voči nim stále trvá a tieto

vzhľadom na svoj vek nie sú schopné sa samé živiť; maloletá F. je študentkou 8-ročného gymnázia v Revúcej a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie navštevovala jeho štvrtý ročník; maloletá A. navštevuje základnú školu v Jelšave a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola žiačkou 4. ročníka tejto školy; osobnú starostlivosť maloletým zabezpečuje matka, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti; o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 3P/41/2013-535 zo dňa 29.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13CoP/57/2015-585 zo dňa 15.03.2016; v čase posledného rozhodovania mala maloletá F. 8 rokov a navštevovala základnú školu, maloletá A. mala 3 roky a navštevovala materskú školu; celkový príjem otca zo závislej činnosti bol v čase poslednej úpravy výživného v sumách 1 092,71 Eur až 1 144,26 Eur; mesačný príjem matky tvoril invalidný dôchodok, príspevok na opatrovanie, rodičovský príspevok a prídavky na deti spolu v sumách cca 492,96 Eur až 507,18 Eur a od januára 2015 po zániku nároku na rodičovský príspevok bol jej celkový mesačný príjem v sume 287,06 Eur; matka je v súčasnosti vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a jej celkový príjem vo výške 351,26 Eur tvorí invalidný dôchodok (144,50 Eur), prídavky na deti (51,76 Eur) a výživné (155,- Eur); inú vyživovaciu povinnosť okrem maloletej F. a maloletej A. nemá; matka je v súčasnosti výlučnou vlastníčkou v celosti nehnuteľnosti rodinného domu súp. č. XXX pre k.ú. D. (predtým spoluvlastníčkou v X/X) a tiež výlučnou vlastníčkou nehnuteľností vedených na LV č. XXX pre k.ú. D. (rodinný dom a pozemky), ktoré nadobudla v roku 2021 v dedičskom konaní; v roku 2021 matka predala starorodičovský dom za sumu 16 000,- Eur; otec v čase rozhodovania súdu prvej inštancie poberal výsluhový dôchodok v sume 929,09 Eur a tiež dávku v nezamestnanosti v sume 551,70 Eur (po tom čo s ním bol v 3/2022 ukončený pracovný pomer s vyplateným odstupným 2 410,50 Eur v hrubom), t.j. spolu 1 480,79 Eur; v roku 2019 bolo otcovi vyplatené odstupné vo výške cca 20 000,- Eur; otec má ešte ďalšie 3 vyživovacie povinnosti voči plnoletým synom E. a D. P. (súhrnne 99,58 Eur) a tiež k maloletému synovi M., s ktorým žije v spoločnej domácnosti, a ktorý je ťažko zdravotne postihnutý (má najťažší stupeň autizmu); otec je rovnako ako v čase posledného rozhodovania vlastníkom rodinného domu v k.ú. A. a aj v súčasnosti je rovnako ako predtým vlastníkom 3 motorových vozidiel a 2 motocyklov (1 vozidlo z nich je synove); svoje mesačné náklady uviedol vo výške cca 1 067,72 Eur, ktoré tvorí elektrina 120,- Eur, plyn 96,50 Eur, voda 22,- Eur, RTVS 4,64 Eur, mobil 27,- Eur, internet 10,- Eur, TV 6,- Eur, poistenie syn M. 30,- Eur, lieky syn M. 70,- Eur, terapie v Poprade s dopravou 172,- Eur (neskôr pred kolíznym opatrovníkom otec uviedol terapiu 2 x týždenne v sume 23,- Eur, t.j. 184,- Eur, kde ešte nie je zahrnutá doprava z Lubeníku do Popradu), škôlka 10,- Eur, strava 400,- Eur, ďalej výživné na plnoletých synov v sume 99,58 Eur a nezarátané výživné na maloletú F. a A.; súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne zohľadnil zmenu pomerov na strane otca spočívajúcu vo zvýšení jeho príjmu a vyplatení odstupného ako aj zmenu pomerov na strane matky spočívajúcu v nadobudnutí viacerých nehnuteľností (X/X rodinného domu súp. č. XXX ako aj ďalších nehnuteľností v celosti vrátane ďalšieho rodinného domu na LV č. XXX pre k.ú. D.) a v získaní sumy 16 000,- Eur z predaja starorodičovského domu; súd prvej inštancie tiež správne skonštatoval zmenu pomerov na strane maloletej F. aj A., ktorá spočíva v tom, že od posledného rozhodovania o výživnom sa zvýšili výdavky na maloleté najmä v súvislosti s ich vyšším vekom (v súčasnosti má maloletá F. 15 rokov a navštevuje 8-ročné gymnázium a maloletá A. má 11 rokov a navštevuje základnú školu) a takisto sa im zvýšili výdavky v súvislosti so školskými povinnosťami a voľnočasovými aktivitami ako aj vývojom životných nákladov, ktorým doteraz určené výživné vo výške 100,- Eur mesačne na maloletú F. a XX,- Eur mesačne na maloletú A. nezodpovedá; odvolací súd poukazuje na to, že súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov; v súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletých detí odvolací súd poukazuje na to, že nie každý výdavok na maloleté dieťa sa automaticky považuje za dôvodne vynaložený; odôvodnené potreby, ktoré súd zohľadňuje pri určovaní výživného sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu; matka v konaní uviedla, že aktuálne mesačné výdavky má vo výške 991,01 Eur (v tejto sú zahrnuté výdavky matky aj oboch maloletých) s tým, že tieto aj konkrétne po položkách špecifikovala: inkaso (plyn, elektrina, skylink) vo výške 207,10 Eur, voda 14,- Eur, Orange 72,20 Eur, strava (deti a matka), drogeria a šaty 520,- Eur, obedy v škole F. 34,- Eur, cestovné F. 25,- Eur, cestovné A. na LDO (2x s doprovodom) 19,52 Eur, lieky, voda na akné 20,- Eur, tanečná (2 deti po 15,- Eur) 30,- Eur, klavír (2 deti po 8,- Eur) 16,- Eur, LDO A., divadielko 5,- Eur, ZRPŠ v ZUŠ 1,50 Eur, výdavky v škole F. 7,50 Eur, výdavky v škole A. a družina (2 roky) 8,40 Eur, komunálny odpad mestu (3 osoby) 5,96 Eur, daň za dom 4,83 Eur; strava na dve deti na deň je 11,20 Eur; jednorazové výdavky predstavujú lyžiarsky výcvik F. (lyžiarska výstroj a poplatok školy) 465,- Eur, strojček na zuby F. 800,- Eur, venček F. (návik 12 lekcí a bál) 700,- Eur, škola v prírode A. 150,- Eur, školský výlet do Košíc A. 10,- Eur, dar učiteľke A. 5,- Eur; F. si plánuje urobiť vodičské oprávnenie a čaká ju stužková a koncoročný výlet (10,- Eur) a rôzne nepredvídateľné výdavky;

s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že je zrejmé, že nie je možné zdokladovať všetky výdavky, ktoré má matka na maloleté deti a sumu, z ktorej by sa vychádzalo pri určení výživného nie je možné vyčíslieť pevne, pretože nie všetky výdavky sa pravidelne opakujú (viaceré môžu byť nepravidelné a nepredvídateľné), resp. závisiace od aktuálnych potrieb maloletých, súčasne si však nemožno automaticky osvojiť každý matkou tvrdený výdavok; za odôvodnené mesačné výdavky na maloletú F. považuje odvolací súd výdavky na bývanie a to inkaso 69,03 Eur (207,10 Eur mesačne/3 osoby), voda 4,66 Eur (14,- Eur mesačne/3 osoby), daň za dom 1,61 Eur (4,83 Eur mesačne/3 osoby), odpad 2,80 Eur (8,40 Eur mesačne/3 osoby), ďalej obedy v škole 34,- Eur, strava doma 140,- Eur [odvolací súd nezohľadňoval sumu stravného v plnej výške 168,- Eur (5,60 Eur na 1 deň x 30 dní v priemere), keďže maloletá má zabezpečené aj obedy v škole sumou 34,- Eur], ZRPŠ 1,50 Eur, výdavky v škole 7,50 Eur, cestovné 25,- Eur, tanečná 15,- Eur (odvolací súd zohľadnil pri výpočte maloletej jednu voľnočasovú aktivitu), mastička na akné 16,- Eur, časť z uvedených výdavkov je krytá prídavkom na dieťa (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/88/2017 zo dňa 19.03.2018), ktorý poberá matka maloletej (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo výške 25,88 Eur), dokopy tak odôvodnené a základné výdavky na maloletú predstavujú sumu približne 291,22 Eur; za odôvodnené mesačné výdavky na maloletú A. považoval odvolací súd výdavky na bývanie a to inkaso 69,03 Eur (207,10 Eur mesačne/3 osoby), voda 4,66 Eur (14,- Eur mesačne/3 osoby), daň za dom X,XX Eur (4,83 Eur mesačne/3 osoby), odpad 2,80 Eur (8,40 Eur mesačne/3 osoby), ďalej strava 120,- Eur (s tým, že odvolací súd poukazuje na to, že maloletá navštevuje otca aj počas víkendov a prázdnin a otec jej v tomto čase zabezpečuje stravu), ZRPŠ 1,50 Eur, výdavky v škole 8,40 Eur, tanečná 15,- Eur (odvolací súd zohľadnil pri výpočte maloletej jednu voľnočasovú aktivitu), časť z týchto výdavkov je hradená prídavkom na dieťa (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo výške 25,88 Eur), dokopy tak odôvodnené a základné výdavky na maloletú predstavujú sumu približne 197,12 Eur; je zrejmé, že otec sa nebráni občasnému prispievaniu na maloleté deti aj nad rámec výživného, keď z konania vyplynulo, že maloletá A., ktorá na rozdiel od maloletej F. domácnosť otca navštevuje počas víkendov aj počas prázdnin, jazdí s otcovou rodinou na výlety, otec jej zakupuje stravu aj oblečenie a školské pomôcky; maloletej A. otec zakúpil aj darček - školskú tašku; odvolací súd v tomto smere poukazuje najmä na to, že úhradu potrieb na dieťa poskytujú obaja rodičia podľa svojich objektívnych schopností a pomeru svojich finančných a materiálnych možností; pri rozhodovaní o výške výživného je potrebné zohľadniť potreby a nároky maloletých detí, ktoré však vzhľadom na majetkové a sociálne pomery rodičov musia byť prispôsobené ich životnej úrovni a určené výživné musí byť rodič schopný plniť; súd prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že určenie výšky výživného pre maloleté dieťa nesmie presahovať možnosti a schopnosti povinného rodiča, ktoré sú na strane otca limitované najmä z dôvodu vysokých výdavkov na jeho maloletého syna M., ktorý je ťažko zdravotne postihnutý a otec sa spolu s manželkou snaží o jeho začlenenie do bežného života k čomu majú pomôcť najmä spoplatnené terapie, lieky, pomôcky, ktoré spolu s manželkou hradí a snaží sa na ne získať peniaze aj z rôznych zbierok; čo sa týka námietky matky, že súd prvej inštancie odstupné otca za marec 2022 vo výške cca 2 000,- Eur nepripočítaval k jeho celkovému zárobku, odvolací súd poukazuje na to, že rovnako súd prvej inštancie nezarátal ani do príjmu matky sumu 16 000,- Eur, ktorú získala za predaj starorodičovského domu, pričom marcové odstupné otca naopak súd prvej inštancie zohľadnil pri určení spôsobu zaplatenie zameškaného (zročného) výživného, ktoré otcovi uložil zaplatiť do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, práve s poukazom na vyplatené odstupné; čo sa týka odstupného otca, ktoré dostal ešte v roku 2019 vo výške cca 20 000,- Eur, odvolací súd konštatuje, že k tomuto došlo takmer tri roky pred podaním návrhu matky na súd, otec jeho vyplatenie nerozporoval, pričom z konania nevyplynuli žiadne také skutočnosti, pre ktoré by malo byť použitie uvedených prostriedkov na rekonštrukciu domu sporné; odvolací súd uvádza, že matka musí s poukazom na životnú úroveň otca a rovnako aj s poukazom na svoju životnú úroveň pristupovať k vynakladaniu výdavkov hospodárne, keďže len suma mesačných nákladov na rodinu uvádzaných matkou bez zohľadnenia jednorazových výdavkov predstavuje dokopy cca 991,01 Eur, ktorá suma dosahuje cca dve tretiny príjmu otca maloletých a niekoľkonásobne presahuje príjem matky; čo sa týka argumentácie matky o poklese jej príjmu, ktoré je podľa nej potrebné pomerovať zvýšením výživného, odvolací súd uvádza, že výživné na maloleté deti zo strany povinného rodiča v žiadnom prípade nenahrádza príjem druhého rodiča; súd prvej inštancie zároveň správne poznamenal, že matke nič nebráni nájsť si aj vzhľadom na svoj zdravotný stav sedavé zamestnanie, čím zvýši životnú úroveň rodiny, čo je však potrebné aj s poukazom na to, že taký životný štandard matky, keď táto nepracuje, ale jej náklady sú minimálne 991,01 Eur mesačne a jej príjmy vrátane výživného a prídavku na deti sú 351,26 Eur a tento rozdiel zatiaľ dorovnáva z predaja nehnuteľnosti v sume 16 000,- Eur, nie je udržateľný; čo sa týka výdavku na voľnočasové aktivity maloletých, odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na majetkové pomery otca a matky do výpočtu odôvodnených výdavkov maloletých zahrnul

len jednu voľnočasovú platenú aktivitu; pokiaľ matka uvádza množstvo ďalších jednorazových a finančne nákladných výdavkov (školské výlety, lyžiarsky výcvik, škola v prírode, návčik na venček - bál, nákup elektroniky) odvolací súd tieto do výpočtu nákladov nezahrnul, nakoľko nejde o nevyhnutné výdavky maloletých, a na tieto aktuálna životná úroveň oboch rodičov nepostačuje; s výdavkom maloletej F. na strojček na zuby sa už súd prvej inštancie vysporiadať v bode 42. odôvodnenia rozsudku; odvolací súd nemohol zohľadniť ani skutočnosti uvádzané otcom vo vyjadrení k odvolaniu a to, že mu má v skončiť poberanie dávky v nezamestnanosti, a že v budúcnosti si bude musieť v Prešove prenajať kvôli maloletému M. byt a platiť za špeciálnu škôlku v tejto oblasti, nakoľko ide o budúce výdavky a zmeny, pričom odvolací súd vychádzal zo skutkového (skutočného) stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý bol aktuálny v čase jeho rozhodovania; taktiež nie je dôvodná ani argumentácia matky, že od septembra 2022 prejde maloletá A. na 2. stupeň základnej školy a maloletá F. do 2. polovice v rámci 8-ročného gymnázia, čím sa na obdobie ďalších 4 rokov zastabilizuje suma súdom určeného výživného v tomto súdnom konaní, keďže odvolací súd taktiež vychádza zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie v čase jeho rozhodovania (jún 2022); vzhľadom na vyššie uvedené považuje odvolací súd výživné v sume 140,- Eur mesačne na maloletú F. a v sume 85,- Eur mesačne na maloletú A. stanovené súdom prvej inštancie za správne a dostačujúce na úhradu všetkých výdavkov nevyhnutných pre zabezpečenie základných potrieb maloletých, ktoré zodpovedá ich aktuálnym oprávneným potrebám a je zároveň primerané schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca aj matky maloletých; na záver odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v prvom výroku o zvýšení výživovacej povinnosti zo strany otca na maloleté zároveň správne skonštatoval zmenu rozsudku o predchádzajúcej úprave výživného.

4.8 Odvolací súd sa stotožnil aj s napadnutým druhým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie o zročnom výživnom za obdobie od 31.12.2021 do 31.07.2022, v ktorom súd prvej inštancie dospel k správne výpočtu zameškaného (zročného) výživného na obe maloleté.

5. Podstatné vyjadrenia účastníkov konania prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadať súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

5.1 V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia účastníkov, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadať.

6. Podstatné tvrdenia účastníkov konania uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

6.1 Matka podané odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 C.m.p.), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ C.s.p.), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru o zvýšení výživného na maloleté na základe riadne vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu veci, ktorý súčasne správne právne posúdil a zároveň odvolací súd neidentifikoval inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ani matka túto vadu výslovne nešpecifikovala) nepovažoval odvolací súd tieto odvolacie námietky matky za dôvodné (body 4.4 až 4.7 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom (prvý výrok), vo výroku o zročnom výživnom (druhý výrok) a vo výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti (tretí výrok) ako vecne správny potvrdil.

8. Matka výslovne napadla aj piaty (závislý) výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania a žiadala, aby jej súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie (aj odvolacieho konania), čo odôvodnila svojou nevedomosťou a neskúsenosťou, v dôsledku ktorej si nepodal návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti už skôr, kedy už minimálne v roku 2019 došlo k zmene pomerov u oboch maloletých detí ako aj otca, ktorý mohol aj sám od seba prispievať nad rámec súdom určeného výživného; okrem toho matka nepodal odvolanie voči nepriznaniu zvýšeného

výživného 3 roky spätne od podania návrhu, vzhľadom na čo je spravodlivé priznať jej náhradu trov konania; odvolací súd poukazuje na to, že Civilný mimosporový poriadok ustanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 52 C.m.p.) a teda každý z účastníkov si sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil; výnimku zo zásady uvedenej v § 52 C.m.p. predstavuje ustanovenie § 55 C.m.p., ktoré oprávňuje súd priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé; v danom prípade súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, čo voči matke, ktorá si uplatnila nárok na náhradu trov konania, odôvodnil tým, že jej bola poskytnutá právna pomoc a centrom právnej pomoci bola priznaná odmena za jej právne zastupovanie; odvolací súd poukazuje na to, že Rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelária Rimavská Sobota z 01.04.2022 (č.l. 293 spisu) bol matke maloletých detí priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a na zastupovanie matky v konaní bola určená advokátka D.. D. D., so sídlom P. XXX/XX, XXX XX S.; Rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelária Rimavská Sobota z 20.05.2022 o zmene advokáta (č.l. 295 spisu) bol matke na zastupovanie určený advokát E.. E. D., so sídlom W. XXX/XX, XXX XX S.; nárok na poskytnutie právnej pomoci bol matke priznaný bez jej finančnej účasti z čoho vyplýva, že matke maloletých detí nevznikli trovy tým, že ju zastupoval v konaní advokát, keď odmena advokáta za zastupovanie matky v tomto konaní je riešená zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a matka vznik iných trov konania nepreukázala; okrem toho odvolací súd nezistil ani žiadne okolnosti, vzhľadom na ktoré by bolo spravodlivé uložiť otcovi povinnosť nahradíť trovy konania pred súdom prvej inštancie matke, keď otca nie je možné sankcionovať povinnosťou nahradíť trovy konania za to, že si sám dobrovoľne nezvýšil vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, a už vôbec nie za to, že matka nemala vedomosť o možnosti podania návrhu už skôr, alebo že v odvolaní nenamietala nepriznanie výživného 3 roky spätne; ani v tomto smere nie je odvolanie matky dôvodné a závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) o trovách konania pred súdom prvej inštancie (piaty výrok) je vecne správny a v súlade so zákonom.

9. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak; podľa § 57 C.m.p., o povinnosti nahradíť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh; podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; nakoľko v prejednávanej veci nejde o konanie podľa § 53 C.m.p. a odvolací súd nezistil okolnosti pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania (§ 55 C.m.p.) i vzhľadom na skutočnosti uvedené už v bode 8. tohto odôvodnenia, odvolací súd o návrhu matky na priznanie náhrady trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).